Поштарина плаћена у готову

НОВИ САД
недеља
27 октобра
1940

Година VI
Бр. 252(1.637)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази сваког дневног осим понедељника
Примерак 1 Д
Месечна претплата 20 д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација Краља Александра 7. — Телефон: 21-05 — 21-06. Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58.460 — Поштански фах број 178 — Рукописи и фотографије се не враћају.

Повратак маршала г. Петена у Виши

Италијански листови тврде да пут г. Идна на Блиски Исток није имао успеха

Г. Молотов примио новог јапанског амбасадора г. Татекаву

У Токиу се тврди да је преурањено говорити о закључењу јапанско-совјетског споразума

Женева, 26 октобра. (А.А.) — ДНБ јавља:

Како се јавља из Вишиа, шеф државе маршал г. Петен вратио се синоћ пре 20 часова, по француском времену, после његовог историског сусрета са Вођом Рајха, у Виши.

У хотелу „Ди Парк", у провизорном седишту шефа државе, били су окупљени сви и француски и инострани новинари, који се налазе у Вишиу, и дуго времена чекали су на долазак маршала. Пред хотелом била је постројена почасна чета, која је при доласку кола поздрављала маршала. Шеф државе маршал г. Петен, који је био у униформи маршала, био је поздрављен при доласку у хотел, као и успут у своју собу за рад од стране високих функционера разних министарстава као и новинара.

После свога боравка маршал је провавио неколико минута са својим најприснијим сарадницима и са неколицином министара. На његовом се лицу очитавало задовољство.

Потпретседник г. Лавал досада није још приспео у Виши.

—ооо—

Рим, 26 октобра. (А.А.) — Агенција Стефани јавља:

Италијански листови и италијанско јавно мишљење констатује да пут г. Идна на Блиском Истоку није имао успеха. У италијанским политичким круговима указује се на то да британска пропаганда узалудно покушава да убеди Енглезе да они још могу да се надају у победу. У тим круговима наглашава се да је иницијатива у рукама сила осовине, било да је реч о политичкој, било о војничкој иницијативи.

„Месађеро" осврће се на пут г. Идна и вели да овај пут и није могао имати успеха. Говорећи о покушајима британске пропаганде, лист каже следеће:

„Народи држава сила осовине очекују спокојно са поверењем даљи развој догађаја.

Лист затим подвлачи важност недавних састанака државних поглавара и констатује да важност тих састанака није измакла ни самим Енглезима. „Месађеро" истиче да је британско јавно мишљење збуњено и да се разни енглески листови, па чак и они који су уживали глас умерених листова, упуштају у многобројне и веома противречне комбинације, желећи да на тај начин отклоне пажњу јавног мишљења од стварности од непрекидног бомбардовања од блокаде, од тешкоћа у исхрани и од зиме која долази.

Лист затим говори о ситуацији у Египту и вели да се тамо може очекивати удар уперен против Велике Британије.

„Пополо ди Рома" подвлачи разлику између схватања сила осовине и Велике Британије. Лист каже:

„Велика Британија бори се само за себе да би се по сваку цену одржала. Силе осовине надахнуте су истим идеалом и истом несаломљивом вољом да се постигне коначна победа која ће остварити нов поредак. Рат који воде силе осовине израз је заједничке сарадње и он је спровођење заједничке иницијативе и планова утврђених договорима. Силе осовине почивају на солидним основама и ове основе послужиће стварању новог поретка. Овај систем који ће доминирати што се тиче будућности Европе у исто време је и израз иницијативе и идеје".

—ооо—

Научно школско путовање Њ. В. Краља и Њ. Кр. Вис. Кнежевића Александра у манастир Жичу и Крагујевац

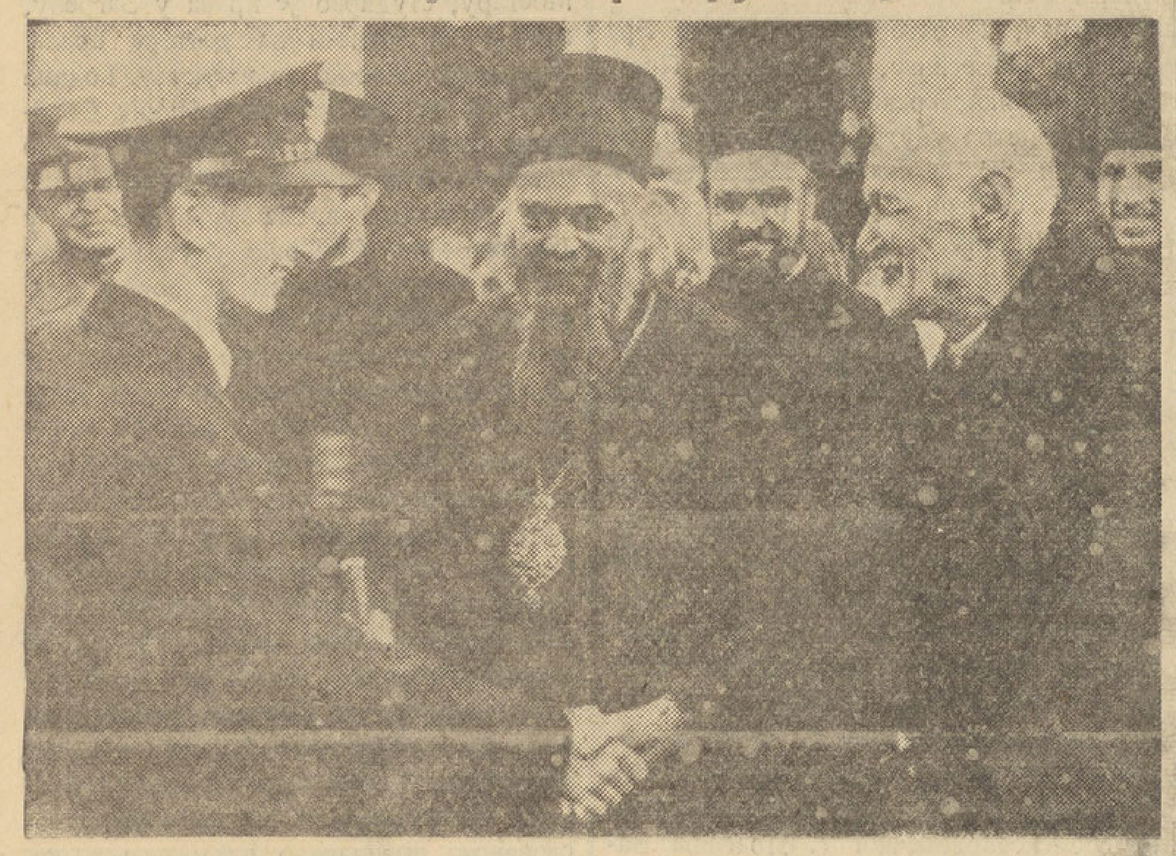

Њ. В. Краљ у разговору са једним бившим ратником по изласку из манастира Жиче

Београд, 26 октобра. — Њ. В. Краљ Петар II у друштву са Њ. Кр. Вис. Кнежевићем Александром, предузео је научно школско путовање у манастир Жичу и Крагујевац. У пратњи Њ. В. Краља налазио се гувернер Њ. В. Краља, армиски генерал г. Петар Косић.

И на овом путу народ наше Шумадије приредио је Њ. В. Краљу, кроз сва места којима је пролазио, топле и одушевљене овације.

У манастиру Жичи Њ. В. Краља дочекао је и поздравио, на челу верних, епископ жички г. др. Николај Велимировић, који је Њ. В. Краљу показао знаменитости цркве Жиче. По изласку из манастира Њ. В. Краљ се задржао извесно време у разговору са сакупљеним народом.

У Крагујевцу, срцу Шумадије, Њ. В. Краљ је са Својом пратњом разгледао Војно-технички завод, прегледавши рад свих радионица. У пратњи Њ. В. Краља ту се налазио и министар војске и морнарице, армиски генерал г. Милан Недић. Њ. В. Краљ је показао највеће интересовање за израду оружја.

После посете Жичи и Крагујевцу Њ. В. Краљ се, поздрављен клицањем народа, вратио са овог Свог научно-школског путовања у Београд.

Састанак Молотов-Татекава

Москва, 26 октобра. (А.А.) — ДНБ јавља:

Комесар за спољне послове г. Молотов примио је јуче новог јапанског амбасадора г. Татекаву.

Сазнаје се да ће нови амбасадор г. Татекава у току данашњег дана предати своје акредитиве претседнику Врховног совјета Совјетске Уније.

Токио, 26 октобра. (А. А.) — ДНБ јавља:

Поводом одласка новог јапанског амбасадора г. Татекаве у Москви, јапанска штампа опширно се бави јапанско-совјетским односима.

„Токио Асахи Шимбун" каже, у вези с тим да је преурањено говорити о закључењу једног јапанско-совјетског споразума. Пријатељски пријем на који је наишао г. Татекава у Москви знак је да постоји обострана жеља за побољшање односа између две земље. Јапан ће, каже на крају лист, чинити одлучне кораке и развити све своје снаге, како би дошло до зближења између Совјетске Русије и Јапана.

ЖЕСТОКИ НАПАДИ НЕМАЧКИХ И ИТАЛИЈАНСКИХ БОМБАРДЕРА НА ЛОНДОН

Њујорк, 26 октобра. (А.А.) — ДНБ јавља:

Немачки и италијански бомбардери извршили су у петак, како јављају дописници америчких листова у Лондону, веома жестоке нападе на енглеску престоницу. Од раног јутра немачко-италијанске ваздухопловне јединице вршиле су масовне нападе на Шкотску.

Армиски генерал г. М. Петровић напушта у недељу пре подне Н. Сад

Одбор угледних грађана приређује вечерас у Спомен-дому, у част генерала г. Петровића, опроштајну вечеру

Армиски генерал г. М. В. Петровић

Досадашњи командант Прве армиске области, армиски генерал г. Милорад В. Петровић напустиће у недељу, 26 о. м., пре подне у 10,30 часова београдским возом Нови Сад, те ће отпутовати на своју нову дужност команданта града Београда.

Армиском генералу г. Петровићу, који је за време свог трогодишњег службовања у Новом Саду, на челу Прве армиске области, стекао неподељене симпатије и поштовање свих друштвених редова, Новосађани спремају срдачан испраћај. Око 10 часова пре подне на железничкој станици скупиће се претставници друштава, установа и организација, као и велики број личних пријатеља и поштовалаца, да испрате генерала г. Петровића и његову госпођу.

У част госпође и генерала г. Петровића један нарочити одбор угледних грађана приређује вечерас, у великој дворани Спомен-дома, опроштајни банкет. Пријављени учесници овог банкета треба да буду у Спомен-дому најкасније до 8 часова увече. Обавезно је тамно одело.

Помоћник министра унутрашњих послова г. Симоновић у Берлину

Берлин, 26 октобра. — Помоћник министра унутрашњих послова г. Живојин Симоновић допутовао је авионом у Берлин, где су га дочекали претставници нашег посланства и неколико високих функционера немачке полиције. Г. Симоновић ће остати у Берлину неколико дана, које ће време искористити за упознавање организације немачке полиције и разних полициских установа.

Промене у житном режиму Француске

Виши, 26 актобра. — У вези са новом аграрном политиком у Француској, влада је издала једну Уредбу, која укида Житарски уред, основан још 1936 год. Као што је познато, овај је Уред гарантовао произвођачима минималну цену жита. Међутим, и поред укидања ове институције, и даље се одржава на снази учвршћена цена пшенице.

Америчка влада обавестила је владу у Вишиу да ће обуставити снабдевање Француске ако ова закључи споразум повољан по Немачку

Због ситуације у свету г. Рузвелт се неће бавити ван Вашингтона дуже од 18 часова

Вашингтон, 26 октобра. (А. А.) — Агенција Рајтер јавља:

Претседник г. Рузвелт на јучерашњем пријему новинара изјавио је да се за време своје изборне кампање, све док ситуација буде оваква каква је данас, ван Вашингтона неће дуже бавити од 18 часова.

Г. Рузвелт одбио је да коментарише ситуацију у Европи и на Крајњем Истоку, али је на једно питање да ли владу у Вишиу сматра још увек владом пријатељске земље, одговорио је потврдно.

Вашингтон, 26 октобра. (А. А.) — Агенција Стефани јавља:

Америчка влада обавестила је владу у Вишиу да у случају ако Француска буде закључила споразум који би ишао у прилог Немачке, Сједињене Америчке Државе обуставиће снабдевање Француске.

Њујорк, 26 октобра. (А.А.) — ДНБ јавља:

За новог команданта целокупне америчке ратне поморске снаге у Атланском Океану наименован је контраадмирал г. Кук, у чије руке предази и управа над свим хидроавионским јединицама, као и свим обалским аеродромима.

Досадашњи командант поморског ваздухопловства генерал г. Арнолд наименован је за заменика шефа генералштаба. Ово је место образовано и има за задатак да спроведе координацију свих питања у вези са ваздухопловством.

Призад ће продавати млиновима пшеницу само у случају кад је у дотичном месту нема

а кад је потреба локалног становништва за брашном хитна

Београд, 26 октобра. — Како ДАН сазнаје, Призад ће изузетно давати пшеницу млиновима уколико они у неком месту остану без пшенице а брашно је хитно потребно за локалну исхрану становништва. Ту потребу утврдиће шеф Призадове среске екипе на захтев среског или градског поглаварства. Шеф екипе такође утврђује који ће млин и колико пшенице добити. Тако додељену пшеницу испоручиће у име Призада комисионар по цени од 313 дин. франко млин, уколико превоз из комисионаревог магацина није скупљи од превоза из магацина до станице, односно шлепа. Ако је тај превоз скупљи, млин је обавезан за накнаду разлике, уколико превоз не изврши сам. Млин ће овако откупљену пшеницу плаћати непосредно комисионару и са њиме утврдити квалитет. У мање хитним случајевима комисионар Призада упутиће млину пшеницу од самог имаоца. У том случају млин је дужан платити 300 динара имаоцу, а 13 динара комисионару.

У Министарству грађевина оснива се одељак за уређење и изграђивање села

Београд, 26 октобра. — Министар грађевина г. Данило Вуловић изјавио је јуче претставницима штампе да је предузео мере да се у оквиру Министарства грађевина оснује Одељак за уређење и изграђивање села. Пошто је наишао на пуно разумевање код осталих својих министарских колега за ту своју идеју, то је већ донео решење по коме се овај одељак оснива при Архитектонском одељењу Министарства грађевина.

Премештаји политичко-управних чиновника у Дунавској бановини

Београд, 26 октобра. — Указом Краљевских Намесника, на предлог Претседника Министарског савета и заступника министра унутрашњих послова, постављени су: за среског начелника IV групе 1 степена Среза гружанског г. Душан Костић, бански саветник исте групе и степена Банске управе Зетске бановине; за претстојника IV групе 1 степена Претстојништва градске полиције у Крагујевцу г. Светислав Стевановић, срески начелник исте групе и степена Среза гружанског; за среског начелника IV групе 2 степена Среза приједорског г. Момчило Достанић, претстојник исте групе и степена Претстојништва градске полиције у Крагујевцу; за политичко-управног секретара IV групе 2 степена Банске управе Дунавске бановине г. Бошко Декански, срески начелник исте групе и степена Среза сремскокарловачког; за среског начелника IV групе 2 степена Среза сремскокарловачког г. Драгиша Васић, срески начелник исте групе и степена Среза беранског; за среског начелника VII групе Среза овчепољског г. Милорад Наумов, срески подначелник исте групе Среза новобечејског; за политичко-управног секретара VII групе Среза поречког, Моравске бановине г. Стеван Илић, политичко-управни секретар исте групе Среза сремскокарловачког; за среског начелника VII групе Среза кичевског г. Бошко Илић, срески подначелник исте групе Среза гружанског.

Америчка бродоградилишта запослена су са пуним капацитетом

Њујорк, 26 октобра. — Према извештајима надлежних, на дан 1 септембра о. г. на америчким бродоградилиштима се налазило 330 бродова са укупно 1,55 милиона БРТ према 276 бродова са укупно 1,42 мил. БРТ на дан 1 августа о. г. Пре годину дана било је на истим бродоградилиштима у градњи 130 бродова са укупно 0,69 мил. БРТ. У ове цифре су урачунати само бродови са преко 1000 БРТ.

ПОЛИТИЧКА ХРОНИКА

Претседник владе г. Драгиша Цветковић примио је г.г. др. Гавру Санта, бившег народног посланика, из Суботице, др. Александра Драгина, претседника Среског одбора ЈРЗ из Сенте.

Министра саобраћаја инж. г. Николу Бешлића посетио је јуче пре подне, у његовом кабинету, бан Бановине Хрватске г. др. Иван Шубашић и задржао се у дужем разговору.

У уредништву „Дела“, седмичног радикалског политичког листа који је основао министар правде г. др. Лазар Марковић, дошло је до промена. Уместо досадашњег уредника г. Јована Петроније уредништво је преузео г. Стеван Тодорић.

Г. др. Бранко Соколић постављен за шефа Информативног отсека Централног пресбироа

Београд, 26 октобра. — Указом Краљевских Намесника, постављен је за шефа Информативног отсека Централног пресбироа Претседништва Министарског савета, 3 групе 2 степена, г. др. Бранко Соколић, новинар.

Г. др. Соколић је рођен у Требињу, 26 јуна 1901. Пошто је матурирао у Мостару, студирао је права у Загребу, где је промовисан за доктора права. Зарана се посветио новинарству. Године 1924 већ је био стални сарадник Обзора и Јутарњег листа. Касније је био уредник рубрике комуналне политике, а у последње време уређивао је у Јутарњем листу рубрику унутрашње политике. Г. др. Соколић је, поред тога, сарађивао и у разним загребачким часописима. У новинарским круговима г. др. Соколић ужива велики углед те је двапут узастопно био биран за претседника Централне управе Југословенског новинарског удружења. У своме раду у Новинарском удружењу г. др. Соколић се истакао својом колегијалношћу и правилним схватањем интереса новинарског сталежа, те је стекао признање својих колега јер се увек много залагао за заштиту новинарских интереса и осигурање бољег социјалног положаја новинара. У свакој крупнијој акцији коју је вредузимало Југословенско новинарско удружење г. др. Соколић је узимао видног учешћа.

Својим неуморним радом је много допринео остварењу пензионог осигурања новинара.

На положај шефа Имформативног отсека Централног пресбироа г. др. Соколић долази са положаја уредника Јутарњег листа за унутрашњу политику. Г. др. Соколић је истовремено одређен и за шефа дописништва Централног пресбироа у Загребу.

Изградња совјетске трговачке морнарице

Москва, 26 октобра. — Обнављање совјетске трговинске морнарице отпочело је интензивније тек 1938 год. У прошлој години ово је био један од најхитнијих задатака новог вођства Комесаријата. Како сада комесар за трговачку морнарицу Дукељски изјављује, прва етапа изградње је завршена. Даљи рад је утолико олакшан што су бродоградилишта сада снабдевена модерним машинским уређајем. Уз Комесаријат за трговинску морнарицу отворен је нарочити Технички савет. Овај Савет има пет отсека

У недељу 27 октобра увече у 9.15 часова

премијера дирљиве филмске баладе
На мајчином гробу
(Tomi, a megfagyott gyermek)

ОДЈЕЦИ И МИШЉЕЊА

КОНЦЕНТРАЦИЈА И ПОЛИТИКА СПОРАЗУМА

„ДЕЛО“ (Београд):

Последњих дана било је доста говора у штампи о унутарњој ситуацији, па су нарочито хрватски и словеначки листови објављивали написе у којима су расматране унутарње прилике и претресане евентуалне промене. Хрватски листови су се углавном задржавали на основној линији наше унутарње политике израженој у споразуму и у учешћу Хрвата у командним местима државне политике. Друга политика не би се могла уопште замислити, са пристанком Хрвата и овлашћених претставника хрватског народа. На хрватској страни ово се сматра као битно, и ту Хрвати имају пуно право. На темељу ових основних принципа државне унутарње политике има се изграђивати наш народни живот, па се и евентуалне промене могу дешавати увек у складу са том линијом и тим правцем.

Са овога гледишта мора се посматрати и процењивати писање љубљанског „Јутра“ о потреби искоришћења свих позитивних снага народних. „Јутро“ каже у броју од 16 октобра, да кад „народ види да су на великом државном послу удружили своје снаге, своју добру вољу, своја знања и своја искуства сви политички чинитељи, који претстављају конструктивне силе у нашем државном животу, у сложном поверењу, посветиће сву своју пажњу борби за решење својих животних проблема. Ти проблеми нису само у чувању територијалне неокрњености, они су исто тако у решавању привредних и социјалних тешкоћа данашњег времена и у приправљању новога реда ствари који треба да обезбеди бољу будућност југословенском човеку Осим тога сарађивање свих националних политичких снага у вођству државе данас је од нарочитог спољно-политичког значаја. Постављен је цео низ проблема на које морају једнако гледати све конструктивне политичке силе у Југославији. Концентрација тих сила пружила би и иностранству формални доказ да је Југославија сложна и јединствена у вођењу своје политике, да одговорност за њу преузимају на себе сви, који уживају поверење народа и да је наша држава у својим одлукама и својим поступцима јединствена и сложна и да су њезине речи израз воље целокупног њеног народа“.

Ово су лепе речи које сваки може одобрити. Само је штета што се код тих политичких чинитеља, на које и „Јутро“ верује да претстављају конструктивне снаге, не показује разумевање за политику споразума, јер концентрација мора имати и своју основу и своју политику.

Пензионисање управника Дечјег дома „Колевка“ у Суботици

Одлуком бана г. др. Кијурина, пензионисан је г. Ненад Рајић, бановински статистички инспектор пете групе, управник Дечјег дома „Колевка“ у Суботици.

На Тргу Краља Петра у Петровграду

одржан је успели дефиле трупа које су учествовале у великим здруженим међугарнизонским вежбама

Петровград, 26 октобра. — Ових дана одржане су у околини Петровграда велике здружене међугарнизонске вежбе, које се редовно обављају после завршеног наставног периода. Вежбама је руководио лично командант Треће коњичке дивизије, дивизиски генерал г. Душан Исаковић, са начелником свога штаба, ђенералштабним мајором г. Милутином Мијушковићем.

На овим вежбама, које су изведене веома успешно, дошли су до изражаја елан и пожртвовање наших војника. Ту су се уочиле и предности најмодерније опреме наше војске, која у том погледу спада у ред најмодернијих европских војсака.

После завршених вежби, јуче, у 11 часова, одржан је велики дефиле трупа које су учествовале у здруженој вежби. Дефиле је обављен на Тргу Краља Петра, пред спомеником Блаженопочившег Краља Петра Великог Ослободиоца. У знак почасти нашој војсци и високим војним старешинама, који су присуствовали дефилеу, грађанство је окитило куће заставама и изашло у великом броју на улице. На Тргу Краља Петра и у Александровој улици било је неколико хиљада људи. Уздуж Александрове улице били су постројени ученици народних средњих школа. На почасној трибини, испред споменика Блаженопочившег Краља Петра Ослободиоца, били су претставници војних и цивилних власти, удружења и установа и сви резервни официри.

Ревиу су присуствовали: командант коњице, највиши претставник југословенске коњице, дивизиски генерал г. Драгослав Миљковић, који је пре неколико дана допутовао у Петровград, у пратњи свог начелника штаба, генералштабног мајора г. Милорада Зисића и коњичког пуковника г. Радислава Перовића. Ревиу је присуствовао и командант Прве армиске области, дивизиски генерал г. Душан Раденковић. Генерал г. Раденковић допутовао је у Петровград још пре неколико дана, одмах после доласка на положај команданта Армије у Новом Саду, у жељи да се упозна са званичним претставницима града Петровграда, као центра Баната. Генерал г. Раденковић освојио је симпатије не само званичних претставника са којима је дошао у ближи додир, него и грађанства Петровграда. Дефилеу су присуствовали надаље командант Потиске дивизиске области, дивизиски генерал г. Чеда Станојловић, који је, откако је дошао на положај команданта Потиске дивизије, много учинио за напредак војног гарнизона у Петровграду. У пратњи команданта Дивизије налазио се генералштабни потпуковник г. Антоније Сабати. Затим су присуствовали: командант пешадије, бригадни генерал г. Богољуб Исаковић, генералштабни бригадни генерал г. Ђорђе Грујић, командант Петровграда пуковник г. Кармел Новаковић, командант 25 пешадиског пука у Петровграду пуковник г. Коста Плавшић, командант Новог самосталног дивизиона тешке артилерије, мајор г. Милутиновић, претседник градске општине г. Милорад Цветков, сви резервни официри са претседником Удружења резервних официра г. Миланом Драшковићем, старешином Среског суда, претстојник полиције г. Никола Максимовић, сремски начелник г. Корнел Путник, и шефови свих државних и самоуправних надлештава.

Трупе које су учествовале у дефилеу биле су постројене на аеродрому, те су, под командом дивизиског генерала г. Душана Исаковића, кренуле према граду.

Дефиле је почео тачно у 11 часова. Уз звуке фанфаре коњичке и војне музике 25 пешадиског пука, продефиловале су петровградским улицама у савршеном реду: коњица, брза пешадија, коњичка и тешка артилерија, мотомеханизоване и моторизоване јединице, лаки оклопни аутомобили, лаки тенкови, стрељачка пешадија, велосипедске јединице и мотоциклисти.

Иако су војници већ више дана напорно радили, ступали су јаким кораком, у потпуном реду, ведра лица. Грађанство је било одушевљено, те је клицало нашој војсци, Краљу и Југославији. (Дан)

»Филипс радио«

Новоотворена радња, снабдевена свим најмодернијим типовима познатог ванредног квалитета.
Технички усавршен продукт, уз веома повољне отплатне услове.
На стоваришту све врсте сијалица, технички и електротехнички материјал уз најниже цене.
РАДИО СЕРВИС за оправку и преглед свих врста и типова радио апарата.

Радиоцентар Арнолд Ижак
Нови Сад, Краља Петра II улица, бр. 62

Постављења бановинских службеника

Одлуком бана г. др. Кијурине постављен је за бановинског техничког чиновничког приправника осме групе код Техничког одељка при Среском начелству у Суботици инж. Михаило Атанацковић, дипломирани грађевински инжењер из Панчева. Постављен је за бановинског пољопривредног чиновничког приправника осме групе и среског пољопривредног референта Среског начелства у Жабљу инж. Радован Марковић, стажиста код Пољопривредног шумарског факултета у Земуну. Постављен је за бановинског надзорника путева, чиновник десете групе, код Техничког одељка при Среском начелству у Сомобору, са седиштем у Оџацима, Жарко Јовин, бановински надзорник путева, званичник треће групе.

За снабдевање пасивних крајева слаће се, поред кукуруза, и већа количина кукурузног брашна

Београд, 26 октобра. — Како ДАН сазнаје, за прехрану пасивних крајева поред кукуруза, слаће се и веће количине кукурузног брашна. Кукуруз намењен преради у сврху снабдевања пасивних крајева кукурузним брашном даваће се на мељаву млиновима који имају уређаје за вађење клица. Тако ће се добити брашно које је подесно за дуже складиштење, а кукурузне клице ће се искористити за прераду у уље у фабрикама уља. Наглашава се, да ће овако брашно бити нешто јевтиније.

Пред изменама и допунама Уредбе о сузбијању скупоће и несавесне спекулације

Београд, 26 октобра. — ДАН сазнаје да се на надлежним местима проучава питање ревизије Уредбе о сузбијању скупоће и несавесне спекулације. Вероватно је да ће се издати Уредба о изменама и допунама Уредбе о сузбијању скупоће и несавесне спекулације.

Како ДАН сазнаје, главно тежиште ових измена и допуна односило би се на онемогућавање нагомилавања робе за исхрану од стране потрошача, која појава у последње време узима све већег маха. Исто тако није искључено да ревизија Уредбе предвиди специјалне прописе за индустрију у погледу резерви финалних продуката код индустриских предузећа. Према добивеним информацијама, ревизија помену те Уредбе имала би да уследи већ почетком идућег месеца.

Нове поштанске марке од 5 и 5.50 динара

Београд, 26 октобра. — Министар пошта, телеграфа и телефона одобрио је да се изради и пусти у саобраћај нова емисија редовних поштанских марака са ликом Њ. В. Краља Петра Другог у вредности од 5 и 5.50 динара. Ове марке биће пуштене у саобраћај 1 новембра.

Банска управа прописала је Упутства за оснивање и уређење школских вртова народних школа у Дунавској бановини

Банска управа прописала је Упутства за оснивање и уређење школских вртова народних школа у Дунавској бановини. Плански рад у вртовима треба да обухвати воћарство, виноградарство, повртарство, ратарство, живинарство, пчеларство и помоћне зграде у врту.

Воћарство у школским вртовима треба да научи ученике и да покаже околини: у коме правилном размаку треба воћке посадити, како поставити редове и у њима места за сађење, како и када ко пати рупе за садњу и како треба посадити воћку; како треба обрезивати воћке у млађим годинама, и то до три године, како треба неговати даље круну и цело стабло; како треба обрађивати земљу под воћкама; како треба воћке бранити од штеточина и болести; како се врши правилна берба плодова и на који начин се плодови могу дуже очувати.

Тога ради у школском врту на одређеном земљишту треба подићи угледан воћњак и уредити га овако:

Посадити и гајити треба углавном воћке високог стабла.

Што се тиче воћних врста, засадити треба у воћњаку само оне које у том крају успешно напредују. Избегавати брескве, кајсије, трешње и вишње у високим крајевима.

Што се тиче врста нарочито јабука и крушака, нека се поступа овако:

У срезовима: качерском, таковском, опленачком, орашачком, гружанском, лепеничком, колубарском и космајском добро је да школе гаје јесење-зимске врсте јабука и крушака; све остале школе нека гаје летње-јесење врсте јабука и крушака.

У воћњацима школских вртова треба гајити што мањи број, али само квалитетних врста. Овде се држати избора врста које Банска управа размножава у својим расадницима, и одакле треба набавити саднице.

У воћњацима школских вртова, све док се воћкине круне толико не развију да јако засењују земљишта, између редова воћњака могу се гајити јагоде или поврће које се окопава (пасуљ, лук бели и црни, грашак.)

Сви радови у воћњаку треба да се врше стручно и у право време.

Одбрана воћњака од болести и штеточина, којих је све више, нека се по упутству стручњака извршује апсолутно тачно.

Виноградарство треба да буде заступљено само у вртовима оних основних школа које су у изразито виноградарским местима. Овде долазе у обзир школе у виноградарским селима и градовима: дарђанском, батинском, суботичког, сенћанског, вршачког, белоцркванског, сремско-карловачког, иришког, старопазовачког, срем. митровачког, подунавског, грочанског, пожаревачког, рамског, орашког, крагујевачког, јасеничког, младеновачког, опленачког, орашачког, као и градови: Суботица, Нови Сад (Петроварадин), Вршац, Бела Црква, Сремски Карловци, Смедерево, Крагујевац и Пожаревац.

У осталим срезовима и градовима сем напред побројаних, у вртовима основних школа не треба виноградарство.

Виноград школског врта треба да буде уређен и одржаван овако:

У њему да се гаје само квалитетне врсте, било стоне било винске.

Ако је основна школа близу места где се грожђе може лако уновчити, онда у половини винограда треба да буду стоне сорте, а у другој половини винске врсте грожђа.

У избору врста грожђа треба се држати оних које је Банска управа одабрала и препоручила за сађење.

Земља за виноград треба да буде на време и правилно припремљена (обрађена), правилно поравната и ваљана, обележена редовима и местима за садњу калемова.

У винограду треба потпуно обрадити земљу, правилно и стручно орезати чокоће и уредити потпуну одбрану од болести и штеточина.

Ма да је количина грожђа која ће се добијати из тих винограда мала, ипак га треба обрати у право време и када је грожђе потпуно зрело, да би се и деца томе научила, а њихови родитељи одучили од преране берве.

ПОТПОРНОМ ФОНДУ ОПШТИНСКИХ СЛУЖБЕНИКА ПОТРЕБНА СУ ДВА ЧИНОВНИКА

Потпорни фонд општинских службеника Дунавске бановине у Новом Саду расписао је натечај за попуњавање два стадна службеничка места при овом фонду. Као школска квалификација прописује се најмање четири разреда средње школе. Молбе треба поднети управи Фонда до 7 новембра.

На плацу код огледне школе — прекопута Банске палате међународни

ЦИРКУС АМАР

на завршетку сезоне, реновиран и модерно уређен
са новим првокласним артистичким снагама

даваће **само пар дана** велике претставе. — Свечано отварање у СУБОТУ 26 октобра у 20.30 часова. — У НЕДЕЉУ 3 претставе: прва у 15 часова друга у 17.30 часова трећа у 20.30 часова. Улазне цене популарне. — Ваш љубимац Шаплин доноси новитете и много других нових атракција

У пажњу резервним официрима

Пододбор Удружења резервних официра и ратника у Новом Саду позива све своје чланове, резервне официре и резервне војне чиновнике, да у недељу, 27 о. м., у 10 часова пре подне, корпоративно присуствују на железничкој станици свечаном испраћају досадашњег команданта Армије, армиског генерала г. Милорада Петровића, који напушта Нови Сад.

Српско народно позориште воши опсежне припреме за прославу своје осамдесетогодишњице

Као што је ДАН јавио, Српско народно позориште прославиће 9 новембра свој осамдесетогодишњи јубилеј. Програм свечане прославе извешће се у дворани Спомен-дома. Пошто ће војна музика Седмог пешадиског пука, под управом вишег капелника г. Петра Ивановића, извести увертиру „Косово“, претседник Друштво за Српско народно позориште г. др. Радослав Илијић, јавни бележник, одржаће говор о значају прославе и улози Српског народног позоришта у националном и културном животу у Војводини. Затим ће чланови позоришта извести Станковићеву „Коштану“, у режији управника позоришта г. Драгољуба Сотировића, који ће се уједно појавити и у улози Хаџи-Томе.

Улазнице се већ продају у књижари „Славија“ и код чланова одбора. На дан прославе продаваће се и на позоришној благајни. Цене места од 3—30 динара. Почетак прославе у 20.30 часова.

СОМБОРСКА БЕРЗА

Сомбор, 25 октобра

Цене пшенице максимиране.

РАЖ: бачка 326—328.

ЗОБ: бачка нова 315—317.50, сремска и славонска 315—317.50.

ЈЕЧАМ: Сомбор околина 64/65 кг. 342.50—345, сремски 342.50—345.

ПАСУЉ: бачки бели 2% 422.50—425.

БРАШНО: максимиране цене.

Промет: мали.

Тенденција: непромењена.

ПОДЛИСТАК »ДАНА«

Светозар Милетић о нашој народној поезији

Наша народна поезија је највеће наше књижевно савршенство. Она је ремекдело нашег литерарног стварања. У њој су најдубље емоције добиле свој прави уметнички облик. Она је лепа колико по садржини, толико и по форми. Дубина и снага осећања ту се облачила у артистичко рухо. Та осећања су општељудског карактера. И баш због тога што је општечовечанских квалитета, што садржи болове, радост и морална схватања, каква се налазе у души свих људи, наша народна поезија има вечну вредност. И та њена вредност, заправо тај њен општељудски дух учинио ју је сасвим блиском свима страним народима који су дошли до њеног познавања. Они су у њој нашли нешто своје, лично, индивидуално, нешто што у самим њима живи, нешто што је саставни део њихове психе; а то што су ту нашли јесу њихова сопствена осећања. Стога су је они радо читали и бавили се њеним проучавањем. Сетимо се да су о њој писали студије Адам Мицкијевић, највећи пољски песник, и Никола Томазео, знаменити италијански књижевник и родољуб, човек нашег српског порекла, поред многих других великих европских писаца, а да већ и не помињемо разне наше литераторе и научнике који су је узимали за предмет свога обрађивања, и то још од доба романтизма па све до данас. Њен велики глас створио је и велики рад на пољу њеног проучавања. Поред многих наших и страних писаца који су о њој више или мање писали, додирнуо се ње и др. Светозар Милетић. То је он учинио у чланку „Значај Матице српске“. Ту он пише ово: „Дивне народне песме наше истекле су већином из оних окованих груди српских, којима је песма у сужањству још једина утеха — и једина храна душевна остала; онде су нам сачуване те дивне песме наше, из њихових груди се у наше прелиле; нас су ове песме к душевном животу моћно побудиле...“

Као што видимо, Милетић сматра да су наше народне песме лепе. Затим он каже како су оне, ако не све, а оно већином испеване у Старој Србији, Босни и Херцеговини које су у његово доба биле у ропству. Отуда, имајући у виду да су ове земље поробљене, он вели да су наше народне песме потекле из „окованих груди српских“. И заиста, оне су највећим делом настале у овим нашим земљама, као што су песме циклуса Немањића, Краљевића Марка, косовског, хајдучког. Поред осталога, Милетић је сматрао наше народне песме и као утеху нашем народу који је онда робовао у поменутим земљама. У њима се опева наша средњовековна слава, наши цареви, краљеви, деспоти, војсковође, јунаци, затим наше борбе и победе. И наш народ, певајући ове песме, живео је у мислима на ту славу. Тим мислима он се одушевљавао, заносио и опијао. И тим одушевљењем он је лечио бол свога робовања. Стога Милетић каже да је наша народна поезија „у сужањству још једина утеха — и једина храна душевна остала“. Ова Милетићева констатација потпуно је тачна. Наш народ, док се налазио у ропству, стално се тешио својом поезијом. Он је тада живео њеним херојским, патриотским духом, њеном љубављу према слободи и државној независности. И тај дух га чинио јаким, отпорним, несаломљивим. Тај дух је вековима утицао на развијање његовог националног осећања и силом своје снаге потстицао га је на пожртвована, ослободилачка дела. Милетић пише како су се наше народне песме из груди нашег народа у Босни, Херцеговини и Старој Србији прелиле се у душу целокупног српства, што је сасвим тачно, као што је скоро све тачно што је Милетић рекао и написао. По својим осећањима, по своме патриотизму и моралном схватању, нама су народне песме биле сасвим блиске. Њихов дух у нама је живео, што је и сасвим природно. Јер су оне плод наше психе, наших мисли, тежњи и веровања. Оне су синтеза нашег народног духовног живота. Све

Рогашка слатина

ЛЕКОВИТО ДЕЛОВАЊЕ РОГАШКЕ МИНЕРАЛНЕ ВОДЕ КОД БУБРЕЖНОГ КАМЕНА И КАМЕНА У МЕХУРУ добро је пити што веће количине из врела Темпел

Из митровичког казненог завода пуштено је неколико осуђеника условно на слободу

Сремска Митровица, 26 октобра. — Из митровичког Казненог завода пуштен је условно на слободу Тоша Купрешки, посластичар из Горњег Ковиља, који је 1 априла 1939 у Горњем Ковиљу убио Ђоку Маринкова, због чега је био осуђен на три године строгог затвора. Исто тако пуштен је условно на слободу Бранко Доловац, бивши полициски наредник из Старог Бечеја који је 19 јула 1937 наредио, као старешина полиције у Старом Бечеју, стражарима да лише слободе и притворе Данила Дорословачког, па је онда ово га ударио сабљом. Због тога је био осуђен на годину и месец дана строгог затвора. Још је условно пуштен на слободу и Милисав Михаиловић, бивши општински подбележник из Доњег Ковиља, кога је суд 23 септембра 1938 осудио на годину и шест месеци строгог затвора што је у Доњем Ковиљу починио утају у званичној дужности.

РОДИНО ПОЗОРИШТЕ ГОСТОВАЋЕ У ВЕЛИКОЈ КИКИНДИ 9 и 10 НОВЕМБРА

Велика Кикинда, 26 октобра. — Већ неколико дана воде се преговори између Соколског друштва у Великој Кикинди и управе Родиног позоришта из Београда. Позориште би имало да гостује у Великој Кикинди 9 и 10 новембра са целокупним својим ансамблом. Изгледа да је ово гостовање већ закључено, јер досада је у преговорима запело само материјално питање, које ће, како дознајемо, бити решено на задовољство обе стране.

Радослав Новков, из Доњег Ковиља, убио са секиром свогап непријатеља Жарка Здрнкова

Доњи Ковиљ, 26 октобра. — Синоћ, око 18 часова, Радослав Новков, ратар, из Доњег Ковиља, дочекао је на улици свог старог непријатеља Жарка Здрнкова, кога је са неколико удараца секиром убио. Овај случај изазвао је у Ковиљу велико узбуђење.

Новков и Здрнков живели су већ одавно у непријатељству. Између њих је често долазило до сукоба. Према свима знацима, Радослав је одлучио да се коначно обрачуна са својим противником. Синоћ, око 18 часова, тумарао је на месту где је Жарко требао да прође у повратку кући. Шетао је нервозно горе-доле.

У моменту када је Жарко наишао, он је испод капута извукао секиру и почео да га удара. Жарко није имао оружја при себи и зато је покушао да побегне. Међутим, Радослав га је пратио у стопу. Још један ударац и Жарко је пао смртно погођен.

Радослав се одмах пријавио жандармерији, која га је ухапсила. Сутра излази судска комисија на лице места, која ће извршити увиђај. (ДАН)

✝

ЛЕНКА ХИНИЋ, рођ. СРЂАНОВ

удова учитеља

преминула је у 70 години свога мукотрпног живота. Сахрана из капеле Алмашког гробља у недељу, 6 октобра 1940 године, у 3 часа после подне.

Ожалошћена деца:
Катинка и Душан

НЕПОЗНАТИ ЛОПОВИ ОБИЛИ РАДЊУ ТРГОВЦА МАРТИНА КОМЛОША У КАЋУ

Кач, 26 октобра. — У Качу су непознати лопови покрали трговца г. Мартона Комлоша. Лопови су вешто обили спољна врата од радње и изнели робе у вредности од 10.000 динара. За лоповима се трага. Д.

ДА ЛИ ЈЕ БЕЛЕЖНИК ИЗ КРСТУРА ИЗВРШИО МАЛВЕРЗАЦИЈУ?

Велика Кикинда, 26 октобра. — Против Наума Лагуновина, бележника из Српског Крстура, поднета је пријава да је наводно извршио малверзацију на тај начин што је породицама војних обвезника исплаћивао изњесне своте, а потом је књижио веће своте у дневнике. Да ли је ово све тачно, утврдиће жандармерија, која је у овом правцу повела опсежну истрагу.

34 слушаоца шоферског курса у Ауто-клубу са успехом су положили испит

Јуче после подне, у 17.30 часова, обављена је, у Ауто-клубу, једна скромна, али лепа свечаност, којом приликом је званично саопштен резултат испита и обављена предаја возачких исправа 34-орици слушалаца шоферског курса, који је недавно одржан у Ауто-клубу. Присутни су били наставници на овом течају г.г. Лазар Манигодић, секретар Ауто-клуба, и Богдан Литричин, шеф Месног отсека Управе полиције, поред већег броја нових возача, међу којима има и неколико дама.

У врло пријатном расположењу, разговарајући о својим првим „корацима" у аутомобилу и о разним згодама са испита и курса, присутни су провели неколико угодних тренутака у лепим просторијама Ауто-клуба. У част испитне комисије Ауто-клуба је приредио и малу закуску.

Како смо обавештени, у току наредних дана обавиће се испити специјалног новинарског шоферског курса. У догледном времену Ауто-клуб ће организовати још неколико курсева, пошто у Новом Саду влада невероватно интересовање за аутомобилизам, те велики број Новосађана жели да положи возачки испит.

На правном факултету у Суботици не може ове године да се упише ниједан студент Јевреј

Суботица, 26 октобра. — У први семестар на Правном факултету у Суботици уписано је 85 студената, од којих је само један Јевреј. Међутим, према утврђеној квоти, Суботички факултет ове године не може да прими за први семестар ниједног јеврејског студента.

Поступак против кикиндске фирме Емил Ердеш која није пријавила залиху пшенице

Велика Кикинда, 26 октобра. — Срезком суду у Великој Кикинди поднета је пријава против житарске фирме Емил Ердеш због тога што није пријавила своје залихе пшенице која се налази у магацинима у Накову и Падеју, а у количини од 15 вагона. Фирма је пријавила само залиху у Великој Кикинди. Ускоро ће се по овој пријави одржати суђење. (ДАН)

МАЛА ПОЛИЦИСКА ХРОНИКА

Опет је Управи полиције пријављено неколико ситних крађа. Ситни лопови искоришћују „ситне", прилике па краду сваку ситницу која им под руку дође. Тако је Драгутину Антонићу, трговцу, неко однео веш са тавана; Марији Белић, радници, из Гробљанске, број 9, нестала је кљукана патка; Андрији Малчићу, кројачу, „дигнут" је штедњак; а Момиру Павловићу, стакларском помоћнику, украдено је 200 динара. Полиција је повела извиђај. — Владимир Половина, који је већ више пута „коначио" у полиском затвору и био судски кажњен, опет је наставио свој „занат". Украо је зимски капут Владимиру Ђермановићу, али га је полиција одмах ухватила и сместила „на сигурно место". Капут је пронађен и смештен у „гардеробу" Управе полиције, одакле ће га преузети власник. — Беспосличарка Ирма Мартиновић, родом из Вуковара, извршила је јуче на улици цепну крађу на штету Јулке Ковач, домаћице, али ју је полицајац који се налазио на линији одмах ухватио. Код ње је, приликом претреса, пронађено и 9 метара штофа који је, како је истрагом утврђено, украла из радње Гизеле Јеленик, у Краља Петра Првог улици.

Купује, продаје

и замењује све предмете по најповољнијим условима антикварница РАДОВАН ВЛАДИСАВЉЕВИЋА, Пашићева ул. 23.

Цене репи из овогодишње кампање неће се повишавати

Из канцеларије Пољопривредне коморе Дунавске бановине издато је ово саопштење:

Многи пољопривредници са територије Дунавске бановине упућују нам свакодневно питања да ли је истина да ће се репа која се сада прерађује плаћати више од 32 динара за 11% искоришћења. Они ово питају јер им агенти фабрика шећера говоре да ће се платити приликом обрачуна виша цена, и то око 35 до 36 динара по 100 килограма. Извештавамо наше припаднике да не верују овим тврђењима, јер су неистинита и протурају се само да би се намамили пољопривредници да уговарају сетву репе по одређеним ценама, у нади да ће се повисити цене касније. У вези са повишењем цена шећерне репе за ову годину, Комора је добила акт од Министарства финансија бр. 36184/V којим извештава да се цене репе из ове кампање неће повишавати, већ ће се плаћати за репу из које се добије 11% шећера 32 динара за 100 килограма, а за сваки даљи килограм шећера 1,50 динар.

што је мислио и осећао народ је у њима рекао. Отуда су оне сасвим лако ушле у душу целокупног нашег народа. Јер њихова осећања су била саставни део наших осећања. Напослетку, Милетић је рекао да су нас „ове песме к духовном животу побудиле". Овим је он хтео рећи да су наше народне песме јако утицале на развијање наших националних тежњи, на буђење наше родољубиве свести, на стварање наших патриотских идеала. Да су оне снажно утицале на нас, те да је у исти мах и ово Милетићево мишљење потпуно тачно, најбољи је доказ то што су у њиховом духу певали многи наши песници, као Његош, Бранко Радичевић, Ђура Јакшић, Змај Јован Јовановић, Стеван Вл. Каћански и други. Њихов утицај на нашу књижевност трајао је не само у доба романтизма, већ и пре и после његове појаве. Једно дело има толико вредности колико у нама може да пробуди мисли и осећања, колико може да нас узбуди, занесе, одушеви. Ако нас једно дело остави потпуно равнодушним, онда оно, у највећем броју случајева, нема своје вредности. Већ самим тим што је јако утицала на развијање нашег духовног живота, најбоље се види да наша народна поезија има велику вредност. Најсигурније и скоро једино мерило за оцењивање вредности неког дела је онај утисак који оно учини на нас. И преко тога утиска оно врши свој утицај на нас. Што је јачи његов утисак на нас, то је и јачи његов утицај. Милетић је осетио онај велики утицај наше народне поезије на наш народ и на нашу књижевност, и стога је он тај утицај и истакао.

Дакле, Милетић је о нашим народним песмама рекао ово: да су оне лепе, да су већином поникле у нашим класичним земљама: у Старој Србији, Босни и Херцеговини, да су служиле као утеха нашем народу у данима његовог робовања, да су се из душе босанско-херцеговачког и старосрбијанског становништва прелиле у душу целокупног српског народа, у све наше друштвене редове, и, напослетку, да су јако утицале на наш духовни развитак. Милетић је све ово рекао у неколико речи, и то узгредно. И тај његов суд је тачан. Он је верна илустрација његовог јасног, бистрог гледања на све ствари.

АЛЕКСАНДАР МАРТИНОВИЋ

Велика сензација Елит магацин 1 новембра о. г. отвара се у Новом Саду, Краља Александра ул., бр. 12 женске и мушке моде са врло јевтиним ценама. Власници **Драгаловић и Карадн**

МАЛИ ОГЛАСИ

ИЗДАЈЕ СЕ

стан у новој кући од 3 собе и нузпросторије са водоводом, Франкопанова 11, Петроварадин. Обратити се Прерадовићева 66, Петроварадин. (6196)

НЕМИЦА

која зна француски и енглески тражи намештење код веће деце. Адреса Поштански фах 59. (6213)

У ЖИВИНАРСТВУ

Исидора Иванића у Србобрану има врло лепи Тулуски гусака из ове године, на продају. (6215)

ЛОКАЛ

на прометном месту, подесан за шпецерајску, гвожђарску, текстилну, берберску или посластичарску радњу, издаје се за одмах. Упитати у администрацији „Дана". (6214)

ПРОДАЈЕМ ПЛАЦ

у Аранђеловачкој Бањи, два лица 20 и 15 м. одобрена парцелација, изванредна околина, за 25.000 МИХАИЛОВИЋ, Цара Николаја 63, Нови Сад. (6222)

ПРОДАЈЕ СЕ

угоститељска радња. Упитати у администрацији ДАНА. (6219)

НОВА ВИЛА

од 2 собе, претсобље, кујна, шпајз, купатило паркетирано за дин. 235 хиљада за продају.

КУЋА

једнокатница од двапута 2 собе и сав комфор за дин. 250.000 за продају.

ВИЛА

од 2 собе, претсобље, кујна, шпајз за дин. 165.000 за продају.

ПЛАЦЕВА

од 50.000 дин. до 200.000 динара.

ЗЕМЉЕ

код Темерина, Гардиноваца, Марадика, Инђије.

ВИНОГРАДИ

у Рибњаку, Каменици, Парагову по јевтиним ценама за продају.

Посреднички Биро, Нови Сад, Железничка 1, а од 1 новембра Краља Петра Другог 18. (6228)

БУДА ДРВЕНА — ПРОДАЈЕ СЕ

са дуплим даскама размер 4x3.15 м., упитати код домара. Сремска ул. бр. 8. (6236)

ПЕКАРНИЦА

са инвентаром и станом издаје се под закуп у Темеринској улици. Упитати Краља Петра Другог бр. 63. Цајк Јакоб. (6231)

ПРОДАЈЕМ

1 комплетне сушаре за хмељ бр. 16. Упитати: Бегеч. (6229)

УЛОЖНИЦЕ

Прве хрватске штедионице, Српске и Југословенске банке купује и најбоље плаћа „ПОВЕРЕЊЕ" Нови Сад, Краља Петра Првог 17, тел. 32-94. (6221)

ЗАЈАМ ТРАЖИМ

Дин. 10—15.000 уз сигурност и добре камате. Понуде на администрацију „Дан" под бр. 6230. (6230)

ВИНОГРАД

у Ср. Карловцима на крају вароши продаје се. Положај, ваздух савршен. Адреса код др. Радушка Илијћа, јавног бележника. Кр. Петра I бр. 7. (6233)

НОВА КУЋА

од 3 собе потпун комфор, цена: 185.000 дин.

КУЋА У БЛИЗИНИ ЦЕНТРА

фронт 15 дубина 60 метара, цена: 160.000 дин.

КУЋА ЗА РЕНТУ

са 5 разних станова, фронт 17 дубина 90 метара, цена: 350.000 дин.

НОВА КУЋА НА СПРАТ

са 4 модерна стана, потпун комфор, на истом плацу још једна кућа од два стана, 20 година ослобођена пореза, цена: 540.000 дин., рента 10%.

14 РАЗНИХ ПЛАЦЕВА

у Футошкој улици на месту где је била Управа полиције, хитно се продаје уз повољне услове, купци искористите ову ретку прилику, искључиво продаје Посреднички биро МИЈАТОВИЋ СТЕВАНА, Милетићева 12. Тел. 23-23. (6234)

КУЋА

на два спрата, нова, у строгом центру, месечна рента 7400 динара. Цена: 1,150.000.

ПЛАЦ

24 м. уличне ширине, 65 м. дубине. Цена 75.000 динара.

ПЛАЦ

15 м. уличне ширине, 90 м. дубине. Цена 75.000 близу трамвајске станице.

Ко жели у Новом Саду кућу, плац итд. добро купити и брзо продати нека се обрати најстаријој посредничкој канцеларији. БИРО прадаја и куповина некретнина, Нови Сад, Илије Огњановића 18. Позади „Танурџића". (6235)

ИЗДАЈЕ СЕ

4 јутра оранице на Сајлову. Упитати Тургењева бр. 6, Токач. (6237)

КРЧМА

са целокупним инвентаром одмах за продају. Има и стан. Сремска 3. (6232)

Целокупан школски прибор и канцеларискн материјал добићете

КОД НОВООТВОРЕНЕ ФИЛИЈАЛЕ

Дворске књижаре

Маричић и Јанковић

НОВИ САД

Краља Петра I ул., 20

Крчма

добро уведена у средини града, са целим инвентаром продаје се повољно и одмах. Упитати Ђурчић Тома, Вилзонов трг, бр. 7. (2334)

Оглас

Приликом пресељења 1934 год. изгубио сам ловачку пушку „Ланкастер" кал. 16 мм.; рег. бр. 659-30 и револвер „Браунинг" 6.35 мм.; рег бр. 661-30, дозвола издата од стране Сремског начелства у Ст. Бечеју.

Исте оглашујем неважећим.

ЛАЈОШ ГРОС
Нови Сад, Луја Бартуа 36.

ДЕВЕТ ЈУТАРА

првокласне оранице, добровољачка парцела у близини Новог Сада и интернационалног пута. Купци земљорадници нека се обрате на Борисављевића, учитеља у Београду, Дечанска, 6. (6240)

СТАРА И НОВА КУЋА

на једном плацу у улици Достојевског 1, са годишњом рентом од 40.000, продаје се за 525.000 динара. (6241)

КЊИГЕ И ЛИСТОВИ

„АГРАРНА МИСАО" — Изишао је из штампе бр. 20 листа за подизање села и пољопривреде. Има следећи садржај: др. Милорад Недељковић: Држава и Народна банка; Коста Поповић: Пред сетву пшенице; Обавештења Дирекције за исхрану: Земљорадници, сејте што више уљане репице, јер се она добро плаћа; И озими лан ће се добро плаћати; Ове године ће се скупљати и добро плаћати семе од бундеве; Ове годи не пшеница за сетву мора се претходно пречистити; Скупљајте жир, јер можете да зарадите лепу пару; Привредни преглед: Принос пшенице у Југославији од 1920 до 1940 г.

„Аграрна Мисао" излази два пута месечно, и то 1 и 15 у месецу. Претплата се плаћа преко чек. рачуна бр. 57640. Уредништво и администрација Београд, Толстојева ул. 18

Оглас

Државна хипотекарна банка издаће путем писмених понуда на новој згради своје Агенције у Панчеву **посебно** следеће радове.

1) Израду подова од линолеума и

2) Паркетарске радове.

Услови се могу видети сваког радног дана пре подне почев од 28 октобра т. г. код надзорног инжењера у садашњој згради Агенције у Панчеву.

Рок за подношење понуда 16 новембар 1940 год

НОВОСАДСКИ ЖИВОТ

БИБЛИОТЕКЕ И МУЗЕЈИ

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

*

КУДА ЋЕМО ВЕЧЕРАС?

БИОСКОПИ:

РЕКС: Тајанствени ујак.
АПОЛО: Дама и каубој.
ОДЕОН: Ђачке лудости.
РОЈАЛ: Тајне Задијака.
УРАНИЈА: Ренате у квартету.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА „Књаз Милош" Ш. Д. Б. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-20 и 32-42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 38 и ПЕТРОВГРАД: Телефон 169. — РУМА Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА Тел. 10.

*

ДНЕВНЕ АПОТЕКЕ

Од 26 октобра до 1 новембра

Апотека Гросингер Мр. Јована, Краља Петра ул. бр. 30. Телефон 27-40.

Апотека Михелс Мр. Јулија, Краља Петра II 70. Телефон 29-51.

Апотека Насл. Жигровића, Петроварадин.

*

РОЂЕНИ, ВЕНЧАНИ, УМРЛИ

Рођени су: Еднер Михајло, син Михајла Еђеди, брод. чин., и Маргите Шапоњаји. — Милорад, син Пере Љубојевића, економа, и Виде Марковић. — Ференц, син Пала Чизмара, бербера, и Марије Прихода.

Венчања није било.

Умрли су: Иван Мрвчић, дете, 3 мес.

Пазите шта пијете!

Пиће је за здравога, особито ако чешће једе месо, а још више за болесногa важније од хране

Зато пијте и Ви и Ваш болесник чим чешће нашу НАЈБОЉУ ПРИРОДНУ минералну воду

ону са црвеним срцима

које предохрањује и лечи многе болести срца, бубрега, јетре, жучи, разне катаре, нормализира унутрашње жлезде и живце, чисти крв и организам од разних отрова.

Упуте за кућно лечење и ценовнике шаље гратис

Упр. Раденске бање
Слатина-Раденци

Добија се у свакој бољој радњи!

КУЋА

у центру Београда, нова на спрат за ренту 600.000 дин.

ПЛАЦЕВИ

у Земуну, згодна прилика по 12 хиљада динара, величина 460 м.

У Новом Саду велики избор кућа, плацева и земље за продају обратити се бироу „МОРЕ". Милетићева 25.

(6238)

ОДМАХ ЗА ИЗДАВАЊЕ

вила уд. гђе др. Лајтнера, Емила Чакра 14, угао Рузмаринске 1. Четири собе са целим комфором са нарочитом удобношћу. Поред тога посебна кућа за домара, леп парк, велика башта а све лежи на пола јутра земље. Погодно за мањи санаторијум или интернат. Упитати: Руп Јакоб, Рузмаринска 3, или на телефон 41-39. (6239)

Нови прописи за вожњу бициклима у Новом Саду

За вожњу бициклима у Новом Саду нова Саобраћајна наредба Управе полиције предвиђа специјалне прописе, који треба да регулише бициклистички саобраћај, како овај не би угрожавао промет других возила и пешака на улицама.

Вожња на бициклима дозвољена је по свима јавним прометним површинама, одређеним за саобраћај возилима.

Строго је забрањена вожња бицикла по тротоару. Исто тако је строго забрањено држати руком други бицикл и возити још једно лице.

При улажењу и излажењу из кућне капије бицикл се има гурати руком.

Забрањено је бицикл наслањати на рубни (ивични) камен уличног пута, огласне стубове, електричне стубове и др., што су Новосађани иначе уобичајили.

Сваки возар бицикла мора имати за време вожње саобраћајну књижицу на своје име коју издаје Управа полиције приликом регистровања.

Возар бицикла не сме бити млађи од 14 година.

Возар бицикла за једну особу не сме возити другу особу, осим дете до 10 година старости, за које мора имати посебно седло и дозволу Управе полиције.

Возар бицикла не сме бициклом возити предмете који својим опсегом смањују сигурност управљања бициклом или стављају у опасност пролазнике и ометају нормални промет на путу (улици).

Возар бицикла не сме за време вожње пустити гувернал из руку, што новосадским бициклистима данас причињава велику радост али зато није радост за пролазнике.

Сваки возар бицикла мора имати звонце оштрог звука, које се мора чути на даљини од најмање 25 метара. Употреба ма каквог другог звучног сигнала забрањена је.

Звонцем се има давати толико пута знак колико је то потребно.

Сваки бицикл мора бити снабдевен регистарским бројем, светиљком (лампом) на кормилу, црвеним призматичким одзрачивачем страга и сигурном кочницом.

Брзина вожње бицикла има у промет ном делу града бити умерена и увек таква да не ставља у опасност пролазнике и да не смета остали промет на улици. На раскршћима и заокретима, завојима и непрегледним местима, мора се смањити брзина на најмању, и звон цем давати знак.

За максимум брзине већ је ДАН писао.

Сретне ли се возар бицикла са колима или јахачима, дужан је добро пазити на животиње, па ако опази да се плаше или када му возар или јахач да знак да се плаше, мора скренути су пута.

Забрањено је да се возар бицикла код вожње веша о друга возила.

Свима упрегнутим колима, натовареним ручним колицима и јахачима возар бицикла мора сасвим скренути с пута.

Само оним возарима бицикла који су потпуно вешти вожњи дозвољено је да возе по јавним путевима.

У прометном делу града забрањено је свако вежбање и возакање.

Учење вожње бициклом дозвољено је само у мало прометним — споредним улицама и на периферији.

Забрањена је упоредна вожња бицикла.

Модерно реновирана, проширена и преуређена **ЕЛИТ** **КАВАНА-БАР** преко пута Поште Од првог нов артистички програм. нова музика у кавани и бару

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Постављен је за бановинског чиновничког приправника девете групе код Завода за обезбеђење усева од града у Новом Саду г. Никола Угљешић, дипломирани правник из Земуна. Постављен је за бановинског канцеларискoг чиновничког приправника десете групе код Банске управе у Новом Саду Душан М. Новаковић, свршени ђак осмог разреда гимназије из Војнића. За бановинског чиновничког приправника девете групе код Општег одељења Банске управе постављен је г. Радомир М. Млађић, досадашњи бановински канцеларски приправник. За бановинског чиновничког приправника девете групе код Отсека јавне безбедности Банске управе постављена је Катица Девић, досадашњи дневничар-званичник Банске управе.

?... КОРЗО ...?

Преминула је синоћ у Новом Саду у 70 години, гђа Ленка Хинић, рођена Срђанов, удова покојног лединачког учитеља Милана Хинића. Покојница, која је родом из Србобрана, била је ван редно добра и племенита жена. Њену смрт оплакују: ћерка гђица Катинка Хинић, чиновница Окружног суда, и професор г. Душан Хинић, бановински хемичар Пољопривредне станице у Новом Саду. Сахрана покојнице обавиће се у недељу, 26 о. м., из капеле Алмашког гробља у 3 сата после подне.

НОВОСАДСКИ ЕПИГРАМИ

Кад извесни куцне час..

Околина Милетићева споменика биће поплочана црвеним мрамором (ДАН, 25 окт.)

Око сивог тића фијакери стоје
И, мада им „прети" —слабо га се боје.
Уз плоче пурпурне — све се чини мени —
Милетић ће, најзад, сав да — поцрвени...

Аб.

ХОТЕЛ СЛОБОДА

СЕНЗАЦИОНАЛНИ

ВАРИЈЕТСКИ ПРОГРАМ

у ресторану хотела

Позивају се све свршене болничарке Црвеног крста да ради важног договора дођу у учионицу Црвеног крста, на Булевар Краљице Марије, бр. 19, у уторак, 29 октобра, у 7 часова увече.

Siera **радио опет први**

Продаје и на отплату

»РАДИО-ЛУКС« ДОСЛЕР МАРКО

НОВИ САД, Пашићева 31.

КРСНЕ СЛАВЕ

Борислава и Андрија Мирковић, апотекари биће на путу и не могу примати посете о својој крсној слави Светој Петки.

НЕДЕЉНИ спортски програм

У Новом Саду играју ЖАК из Суботице и Војводина

Завршно коло јесењих утакмица Српске лиге одиграће се у недељу.

Нови Сад има овог пута на програму утакмицу између ЖАК-а, из Суботице и Војводине, дакле два претставника војвођанског футбала у Српској лиги, који су моментано у својој пуној форми и снази.

ЖАК је одувек био чврсти и жилав противник новосадском прваку, чије су победе над Суботичанима досада биле увек тесне, минималне, извојеване с крајњим напором. ЖАК је можда против других својих такмаца давао и слабије партије, али против Војводине његов тим је увек, без изузетка, давао све од себе присиљавајући Новосађане на крајњи напор да би себи извојевали победу. Отуда је свако гостовање суботичких железничара, били они на врху или на дну таблице првенства, било за новосадску спортску публику и важно, и привлачно.

У недељу ће се без сумње поновити велика и огорчена борба између Војводине и ЖАК-а, овог пута вероватно још жешћа него ли раније, јер су Суботичани у великој форми. Они су у последњим лигашким сусретима савладали Бату и београдску Југославију са по 3:1, тако да тренутно имају само један бод мање од Војводине. Оба противника ће, према томе, уложити много труда да заврше полусезону са још два бода активе.

ЖАК долази комплетан, а Војводина ће такође наступити у најбољем саставу у којем је играла у другом полувремену против БСК-а.

Утакмица се игра на игралишту „Карађорђе". Суди г. Ђока Живковић, из Београда. Почетак главне игре у 14,45 ч. Има и предигре.

Лигашки програм у осталим местима

У осталим местима лигашки програм у обема лигама састављен је овако:

у Београду: Југославија — Југославија (Ј) и БСК — Славија (С);
у Борову: Бата — Јединство;
у Скопљу: Грађански — БАСК;
у Загребу: Грађански — Славија (О) и Конкордија — СК Сплит;
у Сплиту: Хајдук — Хашк;
у Суботици: Бачка — Железничар, и
у Сарајеву: САШК — Славија (В).

Редовно купање у Новосадској јодној минералној води чува Ваш организам од реуме

Ухваћен је крадљивац уметничких слика из канцеларије г. др. Секулића

ДАН је јавио о крађи уметничких слика из претсобља канцеларије јавног бележника г. др. Милана Секулића. Полиција је одмах повела енергичан извиђај и већ данас је пронашла крадљивца. То је Александар Арепијев, руски избеглица, из Петровграда, који је одмах ухапшен. Све три уметничке слике код њега су пронађене. Утврђено је да је он извршио крађу и једног кожног капута, власништво шофера Калмана Геролда, који је такође код њега пронађен.

АПОЛО

Неодољиви љубавни велефилм

Дама и каубој

Гари Купер, Мерле Оберон

ОДЕОН

Филм из студентског живота

Ђачке лудости

Серењи Ева, Чортош Ђ. Васари П

РОЈАЛ

Велика криминална драма

Тајне Зодијака

Чарли Чеи

РЕКС

Данас премијера

Тајанствени ујак

Кабош Ђула, Перцел Зита, Шаламон Бела, Васари Пири и др.

УРАНИЈА

Премијера веселог филма

Ренате у квартету

Густав Фрелих, Кете Нађ, Атила Хербигер

Градски биоскоп Суботица

Монументални историски филм

Петар Велики

по роману Алексеја Толстоја
У главној улози В. Суваров

„Пента“

Најбоља домаћа средства за масажу. Добије се у радњама и код главног продавца

Апотека „Змија“, Сомбор

100 постотни биљни сок, само у 6-угластим флашама. Цена је 14 дин.

Цакови

ЦЕРАДЕ КАНАП

најјевтиније код

АВРАМА ШИФА

завода за позајмљивање врећа и церада

НОВИ САД

Кр. Петра II, 22
Телефон: 24-03
Брзојав: Јутешиф

Творничко стовариште: морске траве, коњске сруке, ћебади, гуртна, кудељне цеви и т. д.

Тражите ценовник!

Власник за ДАН к. д.: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, Краља Петра I. 9.
Ротациона штампа: ДАН к. д., штампарско-издавачко предузеће, Краља Александра, 7

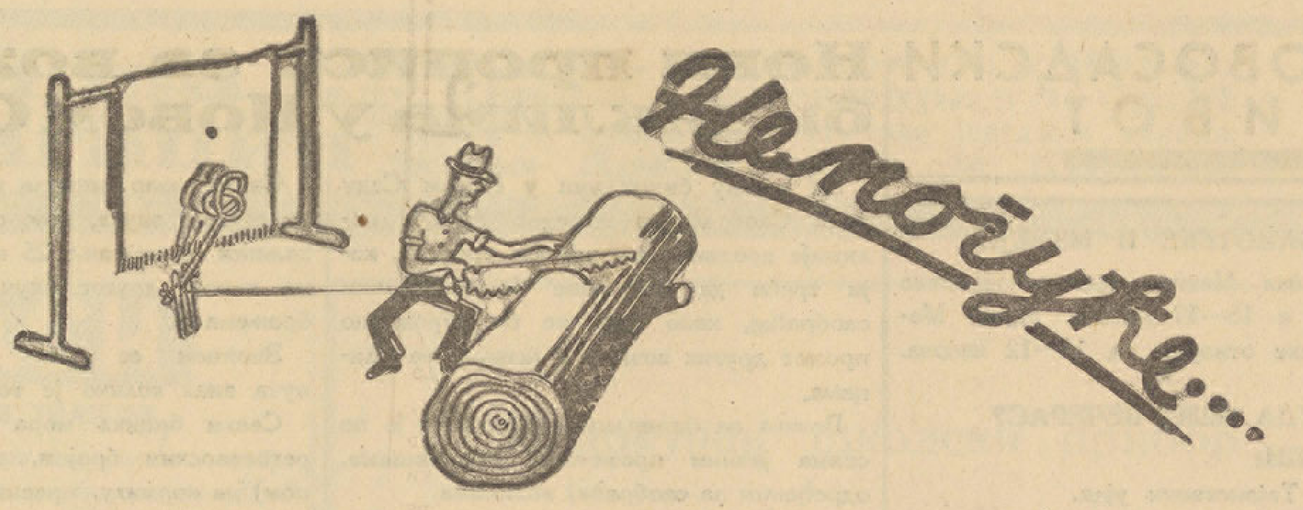

је, да један човек истовремено врши два посла! Али TUNGSRAM KRYPTON сијалица може обоје: она даје више снежно белу светлост и истовремено троши знатно мање струје. ВИШЕ СВЕТЛОСТИ, МАЊЕ ТРОШКА!

Оглас лицитације

Пензиони завод за службенике у Београду

расписује општу лицитацију за извођење грубих радова на новоградњи палате у Новом Саду на углу Булевара Краљице Марије и Јована Ђорђевића улице.

Општи услови, планови и технички услови могу се добити у канцеларији Пензионог завода за службенике у

Београду Кнез Михаилова бр. 6 палата „АЛБАНИЈА“ 5 кат и у
Новом Саду Булевар Краљице Марије бр. 16

од 28 октобра 1940 год. између 8 и 13 часова, уз наплату од Дин. 300.—

Понуде се имају предати најкасније до 18 новембра 1940 год. до 12 сати на месту где су услови узети.

Општи услови прилагођени су данашњим општим и привредно-грађевинским приликама.

Д-бр. 2061-40 — 23 октобра 1940 у Београду.

Пензиони завод за службенике у Београду

ПАЖЊА! У новоотвореној модној галантериској радњи код **Симића и Тубића, Кр. Петра I 23** добићете последње новитете у дамском и мушком рубљу.

Продајем индустрију жељезне струке са машинама, шлајферицом, никлерицом и целокупним алатом на електричном погону. Радионицу дајем под кирију јевтино. Упитати Василија С. Мартића, трг. Београд, Цара Николе II бр. 14

С. и. бр. 215-40.

ДРАЖБЕНИ ПРОГЛАС

телесних покретних ствари

Пословни број III. И. 549-40.

Дана 6 новембра 1940 год. у 11 час. пре подне продаваће се јавном дражбом у млину извршеника у Дорослову, неуторено бр. 36 ове ствари:

50 врећа народног брашна са врећама.

Ове ствари су приближно процењене на Дин. 15.215 а које се могу погледати до дана јавне продаје у поменутом млину извршеника као и на сам дан дражбеног рочишта, када ће се заплењене ствари продати најбољем нудиоцу по берзанској цени или по цени процене, али не и испод берзанске цене или приближне процене. Купац је дужан купљене ствари одмах на лицу места исплатити и преузети.

Ова се дражба одређује у корист: Ледерер Дезидера, трг. из Сомбора, заст. по адв. у. з. Речеи Ладиславу, из Апатина, ради наплате од 8.690 дин. са 8 од сто камате од 28 маја 1940 год. и за динара 10.690 а од 27 августа 1940 год. и за динара 8.690 те до данас досуђених трошкова од динара 2.551.

Сремски суд у Апатину, 22 октобра 1940 год.

Ђорђе Петковић
с. извршитељ

Стеван Ћурчин крзнар

НОВИ САД, Католичка порта

ПРАВИ женске модерне бунде огрлице, пелерине кепове, бунде за путовање и град, фусаке за ноге и т. д. Велико складиште племенитог крзна Јефтине цене. - Првокласна израда.

Најновији шлагери за игру и песму на плочама

elektroton
Novi Sad Železnička 4

Тражите бесплатан каталог

ЈЕВТИНЕ ЈОРГАНЕ И ДУШЕКЕ

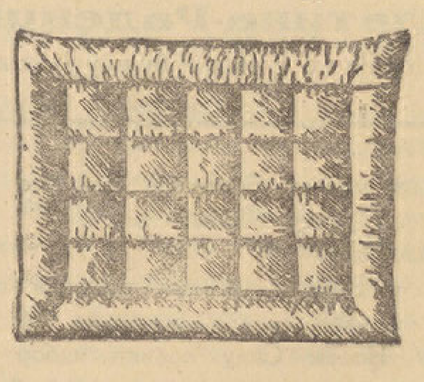

код

Мише Милићева, Дунавска 3. Н. Сад

Купујемо

разне половне машине за прераду меса. Понуде слати „ЦЕПРАД“ - Младеновац са описом и ценом.